

Sjukskrivningar 60 dagar eller längre

En beskrivning av sjukskrivna åren 1999–2014 efter kön, ålder, arbetsmarknadsstatus, yrke, sjukskrivningslängd och diagnospanorama

Utgivare: Försäkringskassan
Analys och prognos

Upplysningar: Ulrik Lidwall
010-116 97 26
ulrik.lidwall@forsakringskassan.se

Webbplats: www.forsakringskassan.se

Förord

Försäkringskassan är statistikansvarig myndighet inom socialförsäkringsområdet och publicerar löpande statistik inom bland annat sjukförsäkringsområdet på Försäkringskassans webbsidor för [statistik och analys](#). Utöver den statistik som publiceras besvarar Försäkringskassan också särskilda statistikfrågor som kräver särskilda bearbetningar. Dessutom görs även anpassad beskrivande statistik eller kortare analyser som komplement till den statistik som publiceras löpande.

Denna rapportens syfte är att beskriva hur de långtidssjukskrivnas (60 dagar eller längre) egenskaper har förändrats över perioden 1999–2014. Många frågor om statistik till Försäkringskassan rör just den sortens frågor samtidigt som publiceringen av sådan statistik initierat forskning om exempelvis könsskillnader i sjukskrivning och psykisk ohälsa. Rapporten erbjuder en lättillgänglig beskrivning av hur de sjukskrivnas egenskaper förändras över en längre tidsperiod.

Uppgifter om diagnos finns i socialförsäkringsregistren med tillräcklig kvalitet från och med år 2005. Tidigare genomfördes urvalsundersökningar av långtidssjukskrivna för att fånga uppgifter som inte fanns i socialförsäkringsregistren, däribland diagnos. För att beskriva utvecklingen över tid ända från slutet av 1990-talet används därför data från två olika källor. I rapporten utnyttjas uppgifter från LS-undersökningen (Långvarigt Sjukskrivna) för åren 1999 till 2006. Från 2007 och framåt används data från MiDAS (Mikro Data för Analys av Socialförsäkringen) som är en vidareförädling av registerdata som finns i Försäkringskassans datalager SToRE.

Ulrik Lidwall har genomfört analysen och skrivit rapporten. Gustav Burman har sammanställt registeruppgifterna från MiDAS och Sten Olsson drog urval och tog fram registeruppgifter till LS-undersökningen. Peje Bengtsson och Cecilia Oldertz har kvalitetssäkrat rapporten.

Laura Hartman
Chef för avdelningen för Analys och prognos

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning	6
Sjukskrivna 60 dagar eller längre 1999–2014	9
Kön, ålder, arbetsmarknadsstatus och yrke.....	9
Sjukskrivningslängd	12
Diagnospanorama.....	13
Bilaga	17

Sammanfattning

Antalet långvariga sjukskrivningar som varat 60 dagar eller längre ökade markant mellan åren 1997 och 2002 och minskade därefter kontinuerligt till en historiskt låg nivå under 2010. Från 2011 ökar sjukskrivningarna igen, men ökningen är än så länge relativt blygsam sett i ett längre tidsperspektiv.

En relevant aspekt är om sammansättningen av de långtidssjukskrivna är stabil eller förändras över tid. Sådan information är viktig både för att bidra till förståelsen om orsakerna bakom långvarig sjukskrivning och för att öka möjligheterna till snabb återgång i arbete. Syftet med rapporten är att beskriva de långvarigt sjukskrivna över tidsperioden 1999–2014 utifrån kön, ålder, sjukskrivningsdiagnos, arbetsmarknadsstatus, yrke och sjukskrivningslängd.

I de sjukfall som påbörjades under 2003 utgjorde *kvinnor* 65 procent av de långvarigt sjukskrivna vilket minskade till 61 procent år 2009. När sjukskrivningarna nu återigen ökar, ökar också andelen kvinnor och var år 2014 återigen uppe i 65 procent av de långtidssjukskrivna.

År 2014 var 11 procent långvarigt sjukskrivna *arbetslösa* vilket är en ökning från 6 procent år 2009. Samtidigt har både andelen *anställda* och andelen *egna företagare* minskat något mellan år 2009 och 2014. Den könssegregerade svenska arbetsmarknaden avspeglar sig i de *yrken* som de långtidssjukskrivna har. Bland de långtidssjukskrivna kvinnorna återfinns knappt hälften av kvinnorna inom kvinnodominerade välfärdstjänsteyrken medan lika stor andel av de långtidssjukskrivna männen har mansdominerade arbetaryrken.

Långtidssjukskrivna har i allt högre grad kunnat återgå i arbete eller bedömts kunna återgå i arbete sedan 2003, vilket ytterligare accentuerades efter 2008 i och med införandet av det nya regelverket med tidsgränser. Under senare år har dock andelen som varit sjukskrivna minst 60 dagar och fortfarande är sjukskrivna efter ett halvår ökat igen från 33 procent år 2010 till 42 procent år 2013. Under åren 1999 till 2002 låg *sjukskrivningstiden* för sjukskrivningar som pågått i minst 60 dagar på omkring 180 dagar (i medianvärde) vilket minskade till 131 dagar år 2010. Medianlängden har sedan ökat igen till 150 dagar år 2013.

Mellan 1999 och 2003 ökade andelen långvarigt sjukskrivna med *psykiska sjukdomar* mycket kraftigt, från 18 till 30 procent. De vanligaste psykiska sjukdomarna är stressreaktioner och ångestsyndrom samt depressioner. Mellan 2005 och 2010 minskade de psykiska sjukdomarna, men har sedan 2011 ökat tydligt igen och var år 2014 uppe i 35 procent av långtidssjukskrivningarna. Bland kvinnor är ökningen i psykiska sjukdomar mer accentuerad och 2014 hade 38 procent av de långtidssjukskrivna kvinnorna en psykisk diagnos varav 22 procentenheter var stressreaktion och ångestsyndrom. Andelen med *sjukdomar i rörelseorganen* minskade från 38 procent år 1999 till 26 procent år 2009 och har sedan legat stabilt på den nivån. Bland männen är rörelseorganens sjukdomar fortfarande vanligaste diagnos med 32 procent av långtidssjukskrivningarna år 2014.

Inledning

Även om det under senare år skett en ökning i sjukfrånvaron så ligger den på en historiskt låg nivå. När sjukfrånvaron ökar leder det ofta till förändringar i de pågående sjukfallens sammansättning med en ökad andel längre sjukskrivningar.¹ Viktiga faktorer som påverkar sjukfrånvarons förändringar är samspelet mellan förtidspensionssystemet och regelförändringar i sjukförsäkringen, arbetsmarknadsläget och villkoren på arbetsmarknaden, samt olika aktörers medvetna arbete att utveckla sjukförsäkringsprocessen.²

I detta sammanhang är det särskilt relevant att följa utvecklingen av längre sjukskrivningar som varat 60 dagar eller längre eftersom det på sikt kan leda till ökat antal sjukersättningar och aktivitetsersättningar. I december 2013 pågick drygt 119 000 sjukskrivningar med en varaktighet om 60 dagar eller längre, se Figur 1. I ett längre tidsperspektiv låg därmed långtidssjukskrivningarna i paritet med det låga antalet långa sjukskrivningar i mitten av 1990-talet. Toppnoteringen i antalet långa sjukskrivningar uppnåddes 2002 med 251 000, och kvinnor stod för 159 000 av dessa. Antalet långa sjukskrivningar för kvinnor översteg år 1982 för första gången antalet för män. Relationen mellan kvinnors och mäns långa sjukskrivningar steg markant under 1990-talet och var 1,8 under 2003 och 2004, det vill säga det gick 18 långtidssjukskrivna kvinnor på 10 långtidssjukskrivna män. Därefter har kvinnornas sjukskrivningar minskat i snabbare takt än männens och 2009 var kvoten nere i 1,6. Dock har kvinnornas sjukskrivningar under senare år ökat snabbare än männens och kvoten har ökat till 1,9 i december 2013.

Faktaruta Sjukpenning

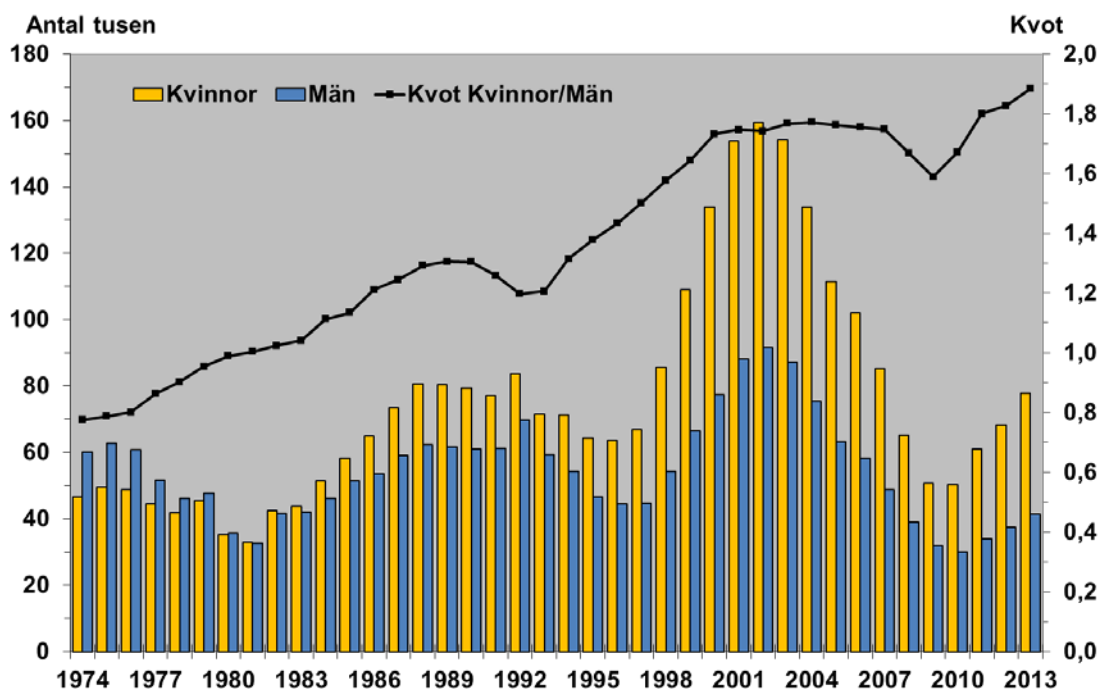
Arbetsinkomster mellan 24 och 750 % av prisbasbeloppet är sjukpenningförsäkrade, dvs. arbetsinkomster mellan 10 700 och 333 000 kr år 2014. Ersättningen är knappt 80 % av den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI). Sjukpenning kan fås vid sjukdom som sätter ned arbetsförmågan med minst en fjärdedel. Ersättningen kan vara hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels. Sjukpenning kan också betalas ut vid medicinsk behandling eller rehabilitering för att förebygga sjukdom eller förkorta sjukdomstiden. I samband med arbetslivsinriktad rehabilitering kan rehabiliteringspenning ges i stället för sjukpenning. Anställda får sjuklön från arbetsgivaren de första 14 dagarna exklusive en karensdag, och från Försäkringskassan från dag 15. Arbetslösa får ersättning från Försäkringskassan från dag 2.

Från juli 2008 har särskilda tidsgränser införts. Sjukpenning motsvarande knappt 80 % kan fås i maximalt 364 dagar (inom en ramperiod om 450 dagar, särskilda undantag finns). Kvarstår arbetsoförmågan på grund av sjukdom kan förlängd sjukpenning i ytterligare 550 dagar betalas ut. Ersättningen motsvarar då 75 % av SGI. Nedsättningen av arbetsförmågan prövas för anställda under de 90 första sjukdagarna i förhållande till den sjukskrivnes ordinarie arbete. Efter 90 dagar sker prövningen mot alla arbetsuppgifter hos arbetsgivaren och efter 180 dagar mot normalt förekommande arbeten på arbetsmarknaden (för arbetslösa från dag 1).

¹ *Sjukfrånvarons utveckling. Delrapport 2, år 2014. Socialförsäkringsrapport 2014:18 Försäkringskassan.*

² *Analys av sjukfrånvarons variation. Väsentliga förklaringar av upp- och nedgång över tid. Socialförsäkringsrapport 2014:17 Försäkringskassan.*

Figur 1 Pågående sjukskrivningar 60 dagar eller längre i december 1974–2013

Studien är en jämförelse av sjukskrivningar 60 dagar eller längre åren 1999–2014

Försäkringskassan genomförde för åren 1999 till 2006 återkommande studier av långvariga sjukskrivningar (LS-undersökningen). Ett av undersökningens syften var att studera de långtidssjukskrivnas egenskaper och ett flertal beskrivande rapporter har publicerats.³ Sedan mitten av 2000-talet finns uppgifter om diagnos och yrke (från SCB:s yrkesregister) i Försäkringskassans statistikregister, vilket möjliggör en jämförelse av utvecklingen över tid och minskat behovet av särskilda datainsamlingar.⁴

Rapportens syfte är att beskriva de långvarigt sjukskrivna utifrån egenskaperna kön, ålder, arbetsmarknadsstatus, yrke, sjukskrivningsdiagnos, sjukskrivningslängd, samt om sjukfallet pågår efter ett halvårs sjukskrivning. I detta ligger också att analysera om det skett några statistiskt säkerställda förändringar mellan åren under perioden 1999–2014.

Personer vars sjukskrivning pågått i 60 dagar eller längre definieras här som långtidssjukskrivna

De studerade sjukfallen kommer från Försäkringskassans LS-undersökning som innehåller ett urval om 42 300 sjukskrivningar påbörjade i januari åren 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2005 och 2006.⁵ Uppgifter om sjukskrivningarna kommer dels från register och dels från en enkät till handläggare.

³ Se till exempel RFV Redovisar 2000:11, Redovisar 2007:6 och Socialförsäkringsrapport 2010:16 Försäkringskassan.

⁴ För kön, ålder, yrke och diagnos finns också totalräknad statistik på Försäkringskassans hemsida http://www.forsakringskassan.se/statistik/statistik_och_analys.

⁵ För år 2004 genomfördes ingen undersökning.

Bortfallet av observationer i LS-undersökningen är endast 3 procent.⁶ Sjukfallen utgörs för åren 2007–2014 av de 144 300 sjukskrivningar enligt Försäkringskassans MiDAS-databas påbörjade i januari.⁷ Beskrivningen av de långvarigt sjukskrivna grundar sig således dels på ett urval av sjukskrivningar påbörjade i januari 1999–2006 och samtliga sjukskrivningar påbörjade i januari 2007–2014 som blivit 60 dagar eller längre.

Att byta datakälla är i sig alltid en osäkerhetsfaktor. Det finns dock inget som tyder på att skillnaden mellan datainsamling via handläggarenkät eller uppgifter från register skulle påverka resultaten för de tre variabler där källan skiljer sig åt: arbetsmarknadsstatus, diagnos och yrke. En avstämning för de år då både enkätuppgifter och registeruppgifter finns tillgängliga har visat mycket god samstämmighet för arbetsmarknadsstatus och diagnos och god samstämmighet för yrke. Ett skäl till den mycket goda samstämmigheten för arbetsmarknadsstatus och diagnos är att grunden för både registerdata och handläggarenkäten som användes i LS-undersökningen, är de beslutsunderlag som finns i ärendeakten.

I rapporten jämförs de långvarigt sjukskrivna respektive år för att ge en bild av hur inflödet till långvarig sjukskrivning har förändrats över tidsperioden 1999 till 2014. De långtidssjukskrivna har också analyserats med kvinnor och män tillsammans samt var för sig. I rapporten redovisas procentandelar av de långvarigt sjukskrivna. Men det kan också vara av intresse att få en uppfattning om hur många sjukskrivna det finns med olika egenskaper. En uppskattning om antalet individer fås om andelarna som presenteras i bilagan multipliceras med uppgifterna om antal i nedanstående tabell.

Pågående sjukskrivningar 60 dagar eller längre i mars år 1999–2014

	Kvinnor	Män	Totalt
1999	89 000	56 000	145 000
2000	116 000	69 000	185 000
2001	140 000	79 000	219 000
2002	158 000	90 000	248 000
2003	163 000	93 000	256 000
2005	128 000	72 000	200 000
2006	111 000	62 000	173 000
2007	98 000	55 000	153 000
2008	83 000	47 000	130 000
2009	60 000	36 000	96 000
2010	41 000	26 000	67 000
2011	53 000	31 000	84 000
2012	65 000	35 000	100 000
2013	70 000	38 000	108 000
2014	81 000	42 000	123 000

Källa: Försäkringskassans datalager Store. Uppgifterna är avrundade till hela tusental.

⁶ LS-undersökningen beskrivs närmare i rapporten *Försäkringskassan och arbetslivs-inriktad rehabilitering – regelverket i praktiken*. Analyserar 2006:6 Försäkringskassan

⁷ MiDAS står för MikroData för Analys av Socialförsäkringen. MiDAS-databasen är en vidareutveckling av registerdata som finns i Försäkringskassans datalager STORRE. Uttagsdatum ur MiDAS var 3 juli 2014.

Sjukskrivna 60 dagar eller längre 1999–2014

Här redovisas ett antal tillgängliga variabler som är relevanta för att bedöma och diskutera både orsakerna bakom långvariga sjukskrivningar och möjligheterna till snabb återgång i arbete. En detaljerad redovisning av resultaten återfinns i bilaga. Tabell 1 i bilaga innehåller uppgifter om de långvarigt sjukskrivnas fördelning på kön, åldersgrupp (även medelålder), arbetsmarknadsstatus, om sjukfallet pågår efter ett halvår samt sjukskrivningslängd (median). Tabell 4 och Tabell 5 innehåller motsvarande uppgifter för kvinnor respektive män. I Tabell 2 redovisas långtidssjukskrivna efter yrke i huvudgrupper och i Tabell 6 och Tabell 7 redovisas motsvarande uppgifter per kön. Tabell 3 i bilaga innehåller diagnosfördelning med en särredovisning i undergrupper av diagnoser för de två stora sjukskrivningsgrupperna psykiska sjukdomar och rörelseorganens sjukdomar. Motsvarande uppgifter könsuppdelade finns i Tabell 8 och Tabell 9. Nedan presenteras och kommenteras de viktigaste resultaten.

Kön, ålder, arbetsmarknadsstatus och yrke

Andelen kvinnor är hög och ökar igen efter några års minskning. I de sjukfall som påbörjades i slutet av januari 1999 och 2000 utgjorde kvinnor 63 procent av de långvarigt sjukskrivna. Andelen kvinnor ökade till 65 procent åren 2003 och 2005 men minskade sedan till 61 procent år 2009. Att sjukskrivningarna ökat mer bland kvinnor under senare år avspeglas i att andelen kvinnor återigen ökar och år 2014 låg på 66 procent av de långtidssjukskrivna. Som historisk jämförelse kan noteras att andelen kvinnor bland de långtidssjukskrivna var 58 procent i slutet av 1980-talet.⁸ En del av kvinnors högre sjukfrånvaro förklaras av sjukskrivning i samband med graviditet. Kvinnors mer omfattande exponering för dålig psykosocial arbetsmiljö har sannolikt stor betydelse, särskilt med tanke på den koppling som finns till psykisk ohälsa.⁹ En ytterligare faktor att nämna i sammanhanget är kvinnors i högre grad dubbla arbetsbördor med ett huvudansvar för hem och barn i kombination med omfattande förvärvsarbete. Denna

---

⁸ *Långtidssjukskrivna – bakgrund, diagnos och återgång i arbete. Utvecklingen från slutet av 1980-talet till 1999.* RFV Redovisar 2000:11.

⁹ Se *Sjukfrånvaro i psykiska diagnoser.* Socialförsäkringsrapport 2014:4 Försäkringskassan och *Arbetsmiljöns betydelse för symtom på depression och utmattningssyndrom. En systematisk litteraturöversikt.* Statens beredning för medicinsk utvärdering. SBU-rapport nr 223 2014.

kombination har visat sig öka risken för sjukskrivning bland kvinnor med barn i familjen.¹⁰

Långtidssjukskrivna kvinnor är yngre än långtidssjukskrivna män

År 2014 var medelåldern bland kvinnorna 45,5 år och bland männen 47 år. Sett över tid är medelåldern relativt stabil. Till en del förklaras kvinnors lägre medelålder av sjukskrivningar i samband med graviditet.

Fler långtidssjukskrivna äldre, men även viss ökning av medelålders kvinnor

I och med att de stora grupperna födda på 1940-talet passerade 60 år ökade också andelen 60–64-åringar bland de långtidssjukskrivna mellan år 1999 och 2009. Därefter har andelen i den äldsta åldersgruppen minskat något vilket delvis beror på att gruppen minskar i befolkningen. Samtidigt har andelen 50–59-åringar minskat under studieperioden från 33 till 28 procent. Andelen 40–49-åringar är relativt konstant över tid med omkring 24 procent av sjukskrivningarna men sedan 2010 har de ökat några procentenheter bland kvinnorna.

Andel långtidssjukskrivna som saknar anställning ökar igen

Av långvarigt sjukskrivna män och kvinnor var 12 respektive 10 procent arbetslösa år 2014. Jämfört med tiden kring millennieskiftet har de arbetslösa minskat från 21–22 procent för män och 15 procent för kvinnor. Historiskt sett har arbetslösa varit överrepresenterade bland de sjukskrivna, men var åren 2008–2010 i nivå med andelen arbetslösa på arbetsmarknaden. De arbetslösa sjukskrivna minskade från 17 procent år 1999 till 6 procent år 2009, men har sedan ökat till 11 procent år 2014, se Figur 2.¹¹ Sjukpenningens storlek vid arbetslöshet är sedan 2003 inte högre än ersättningen inom arbetslöshetsförsäkringen, vilket reducerat de ekonomiska incitamenten till sjukskrivning vid arbetslöshet. Det är även väl belagt att arbetslösa har sämre hälsa än de som har arbete, vilket ökar risken för ytterligare marginalisering på arbetsmarknaden¹², genom exempelvis sjukskrivning.

Andelen sjukskrivna med anställning ökade från 81 procent år 1999 till 88 procent år 2009, men har därefter minskat till 86 procent år 2014.

Andelen egna företagare ökade också fram till 2009, men har därefter minskat till 3 procent av de långtidssjukskrivna år 2013.¹³

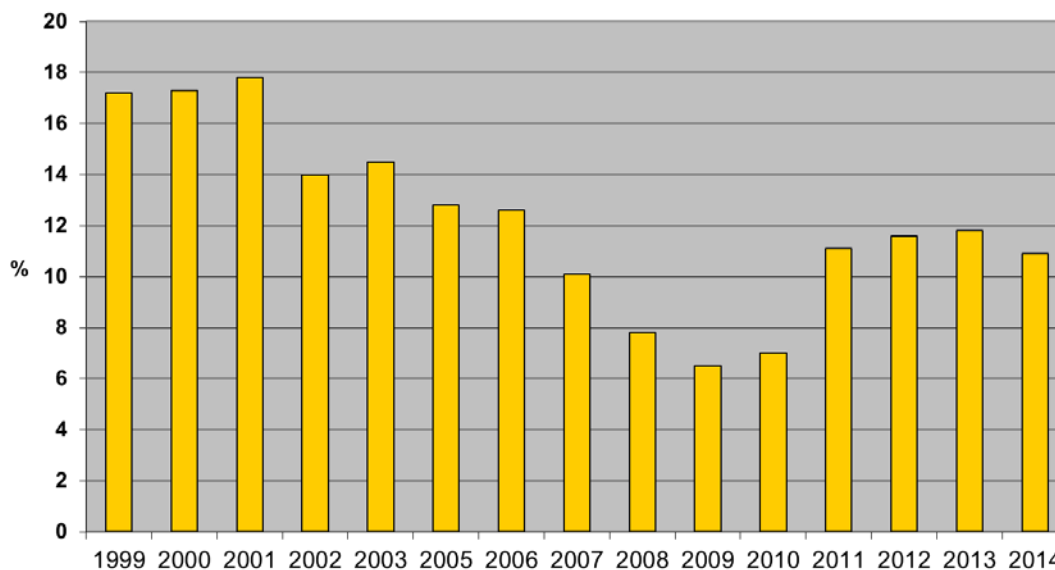
¹⁰ *Kvinnors sjukfrånvaro. En studie av förstagångsföräldrar.* Socialförsäkringsrapport 2014:14 Försäkringskassan.

¹¹ Att sjukskrivna som saknar anställning ökar har även rapporterats i rapporten *Sjukfrånvarons utveckling. Delrapport 1, år 2014.* Socialförsäkringsrapport 2014:12 Försäkringskassan.

¹² van Rijn, R.M., S.J. Robroek, S. Brouwer & A. Burdorf. 2013 Influence of poor health on exit from paid employment: a systematic review. *Journal of Occupational and Environmental Medicine.* Doi:10.1136/oemed-2013-101591.

¹³ I juli 2010 utökades den kortast möjliga karenstiden för företagare från 1 till 7 dagar vilket möjligtvis har verkat återhållande på sjukskrivning bland företagare.

Figur 2 Sjukskrivna 60 dagar eller längre som saknar anställning (procent)

Källor: LS-databasen (1999-2006) och MIDAS-databasen (2007-2014)

Långtidssjukskrivna kvinnor jobbar i hög grad inom välfärdstjänsteyrken och män inom mansdominerade arbetaryrken

Den könssegregerade svenska arbetsmarknaden avspeglar sig i de yrken som de långtidssjukskrivna har. Bland de långtidssjukskrivna kvinnorna återfinns knappt hälften av kvinnorna inom kvinnodominerade välfärdstjänsteyrken inom vård, skola och omsorg.¹⁴ Även om dessa yrkesgrupper minskade något i andel i början på det nya milleniet så har andelen legat relativt stabilt på runt 42 procent, se Figur 3. Enligt SCB:s yrkesregister hade 40 procent av kvinnorna ett yrke inom välfärdstjänsteproduktion år 2012 vilket innebär en viss överrepresentation från dessa yrkesgrupper. Skillnaderna i risken för sjukskrivning mellan olika undergrupper av yrken är dock stora.¹⁵

Bland männen återfinns en majoritet av de långtidssjukskrivna männen inom mansdominerade arbetaryrken.¹⁶ Andelen långtidssjukskrivna män med arbetaryrken minskade något fram till 2007, men har sedan dess legat relativt stabilt på 43 till 44 procent, se Figur 3. Enligt SCB:s yrkesregister arbetade 34 procent av männen inom arbetaryrken år 2012 vilket innebär en tydlig överrepresentation bland de sjukskrivna. Med några undantag har de flesta av undergrupperna av arbetaryrken en klart högre risk för sjukskrivning.¹⁷

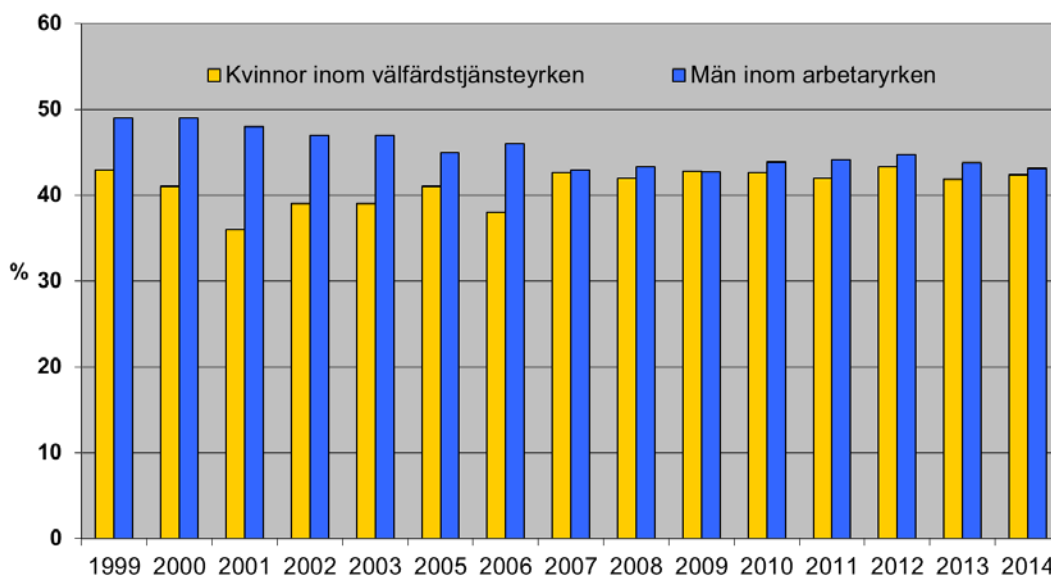
¹⁴ Innefattar följande yrkeskoder SSK 2-siffernivå: 22, 23, 32, 33 samt 513 på 3-siffernivå. Se Tabell 6 i bilaga.

¹⁵ *Sjukfrånvaro i psykiska diagnoser*. Socialförsäkringsrapport 2014:4 Försäkringskassan.

¹⁶ Innefattar följande yrkeskoder SSK 2-siffernivå: 71, 72, 73-74, 81, 82 och 83. Se Tabell 7 i bilaga.

¹⁷ *Sjukfrånvaro i psykiska diagnoser*. Socialförsäkringsrapport 2014:4 Försäkringskassan.

Figur 3 Sjukskrivna kvinnor och män 60 dagar efter typ av yrke (procent)

Källor: LS-databasen (1999-2006) och MIDAS-databasen (2007-2014)

Sjukskrivningslängd

Kortare sjukskrivningar fram till 2009 men nu ökar längderna igen

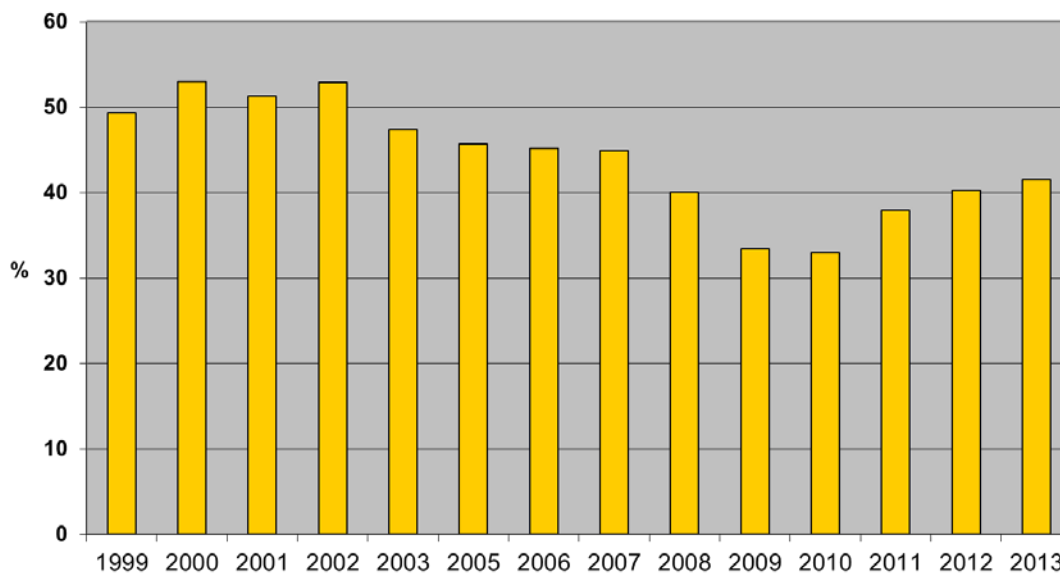
De som varit långtidssjukskrivna i 60 dagar eller längre, återgick i arbete eller bedömdes kunna återgå i arbete, i allt högre grad fram till 2009. Under åren 1999 till 2002 låg sjukskrivningstiden på omkring 6 månader med toppnoteringen 192 dagar under år 2002. Därefter minskade sjukskrivningstiden successivt och var år 2009 i genomsnitt 132 dagar eller drygt 4 månader. Utvecklingen är likartad för både kvinnor och män. Regelverket som infördes i juli 2008 innebar också att sjukskrivnas arbetsförmåga ska prövas vid specifika tidsgränser, vilket påverkat sjukskrivningslängderna mot kortare sjukskrivningar i de riktigt långa sjukskrivningarna.¹⁸ Det försäkringsmedicinska beslutsstödet med rekommenderade sjukskrivningstider för olika sjukdomar som infördes under 2008, har sannolikt också haft betydelse för den majoritet av sjukskrivningar som inte överstiger ett halvår.¹⁹ Sedan 2010 har dock sjukskrivningarna ökat något i längd och var för de långvariga sjukskrivningar startade i januari 2013 uppe i 150 dagar i medianlängd. Kvinnornas sjukskrivningar var något längre, 153 dagar mot 144 dagar för män. Sjukskrivningslängderna ligger dock fortfarande på en klart lägre nivå än den som var före 2008. Kortare sjukskrivningar innebär foljdriktigt att allt färre av de som varit sjukskrivna 60 dagar eller längre fortfarande är kvar i sjukskrivningen efter ett halvår. År 2002 kvarstod 53 procent som sjukskrivna efter 6 månader, vilket minskat till 33 procent år

¹⁸ Se *Rehabiliteringskedjans effekter på sjukskrivningstiderna*. Rapport 2010-1 Inspektionen för socialförsäkringen och *Sjukfrånvarons utveckling. Delrapport 1, år 2014*. Socialförsäkringsrapport 2014:12 Försäkringskassan.

¹⁹ *Försäkringsmedicinska beslutsstödet. En långtidsuppföljning av förändringar i sjukskrivningsmönster*. Socialförsäkringsrapport 2011:7 Försäkringskassan.

2009 men sedan återigen ökat till 42 procent år 2013. Andelen som fortfarande är sjukskrivna efter ett halvår är dock fortfarande på en klart lägre nivå än före 2008, se Figur 4.

Figur 4 Sjukskrivna 60 dagar eller längre som fortfarande är sjukskrivna efter 6 månader (procent)

Källor: LS-databasen (1999-2006) och MiDAS-databasen (2007-2013)

Diagnospanorama

De psykiska sjukdomarna ökar igen

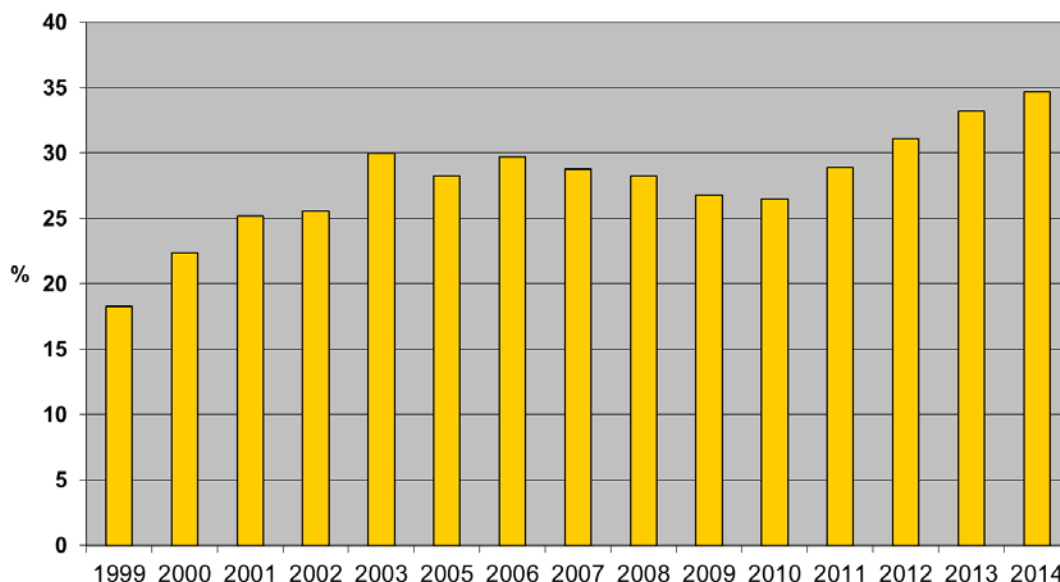
Mellan 1999 och 2003 ökade andelen långvarigt sjukskrivna med psykiska sjukdomar kraftigt, från 18 till 30 procent. Därefter minskade andelen med psykisk diagnos något och var 26 procent år 2010. Från 2011 har antalet nya sjukskrivningar med psykisk diagnos ökat mer än andra diagnosgrupper och år 2014 var andelen långtidssjukskrivna uppe i rekordnoteringen 35 procent, se Figur 5. Dock är *antalet* långvariga sjukskrivningar för psykisk sjukdom inte på samma höga nivå som i början av 2000-talet även om antalet ökat mer än för övriga sjukdomar sedan 2009.²⁰ Ett av skälen till att psykiska sjukdomar dominerar i de långvariga sjukskrivningarna är att återgången i arbete är lägre än för fysiska sjukdomar.²¹ De psykiska sjukdomarna utgörs främst av stressreaktioner och ångestsyndrom samt depressioner. År 2014 stod stressreaktioner/ångestsyndrom för 19 procent och depressioner för 14 procent av långtidssjukskrivningarna. Sammantaget står dessa psykiska sjukdomar för 94 procent av sjukskrivningarna för psykisk sjukdom. Bland kvinnor står psykisk sjukdom för knappt 38 procent vilket är en ökning med 20 procentenheter jämfört med 1999. Bland män står de psykiska sjukdomarna för 28 procent av långtidssjukskrivningarna vilket är en ökning med 10

²⁰ Sjukfrånvaro i psykiska diagnoser. Socialförsäkringsrapport 2014:4 Försäkringskassan.

²¹ Sjukfrånvaro i psykiska diagnoser. Socialförsäkringsrapport 2014:4 Försäkringskassan.

procentenheter sedan 1999. Bland män är det relativt sett något vanligare med depressioner. Bland kvinnor är det vanligare med stressreaktioner och ångestsyndrom och det är också i dessa sjukdomar som det skett en stark ökning under de senaste åren.²²

Figur 5 Sjukskrivna 60 dagar eller längre med psykisk diagnos (procent)

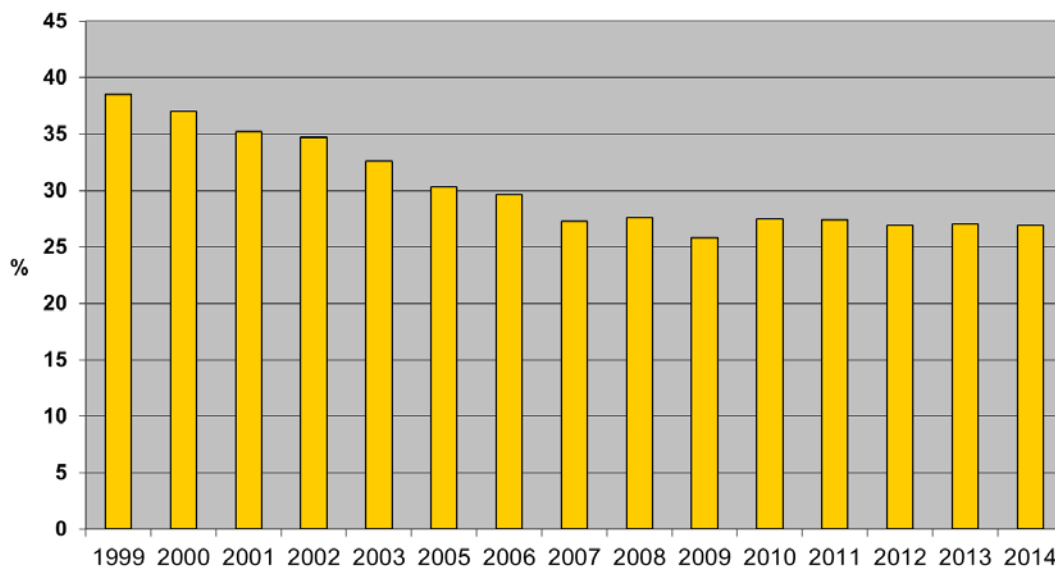
Källor: LS-databasen (1999-2006) och MIDAS-databasen (2007-2014)

Rörelseorganens sjukdomar har minskat men är fortfarande mycket vanligt

Andelen långtidssjukskrivna med sjukdomar i rörelseorganen minskade kontinuerligt mellan 1999 och 2007 från 38 till 27 procent, se Figur 6. Minskningen var mer markant för kvinnor från 40 till 26 procent jämfört med för män från 36 till 30 procent. Under senare år har dock rörelseorganens sjukdomar legat på en relativt stabil nivå och bland männen är rörelseorganens sjukdomar fortfarande den vanligaste orsaken bakom långvarig sjukskrivning, med 32 procent år 2014. Bland rörelseorganens sjukdomar är ryggsjukdomar vanligast som sjukskrivningsorsak med 13 procent år 2014 (kvinnor 9 procent). Ryggsjukdomarna har dock minskat över tid relativt sett. Olika sjukdomar i mjukvävnader är också en relativt vanlig sjukskrivningsorsak för både kvinnor och män. Men bland långtidssjukskrivna kvinnor har andelen med mjukvävnadssjukdomar minskat avsevärt från 13 procent år 1999 till 6 procent år 2014.

²² Mellan 1999 och 2003 var det relativt vanligt att diagnostisera "utbrändhet" med diagnoskod Z73. Socialstyrelsen lanserade 2003 i stället den enligt expertis mer korrekta benämningen "utmattningssyndrom" (diagnoskod F43.8) och Z73 och "utbrändhet" förekommer därför knappt som diagnos längre.

Figur 6 Sjukskrivna 60 dagar eller längre med diagnos inom rörelseorganens sjukdomar (procent)

Källor: LS-databasen (1999-2006) och MIDAS-databasen (2007-2014)

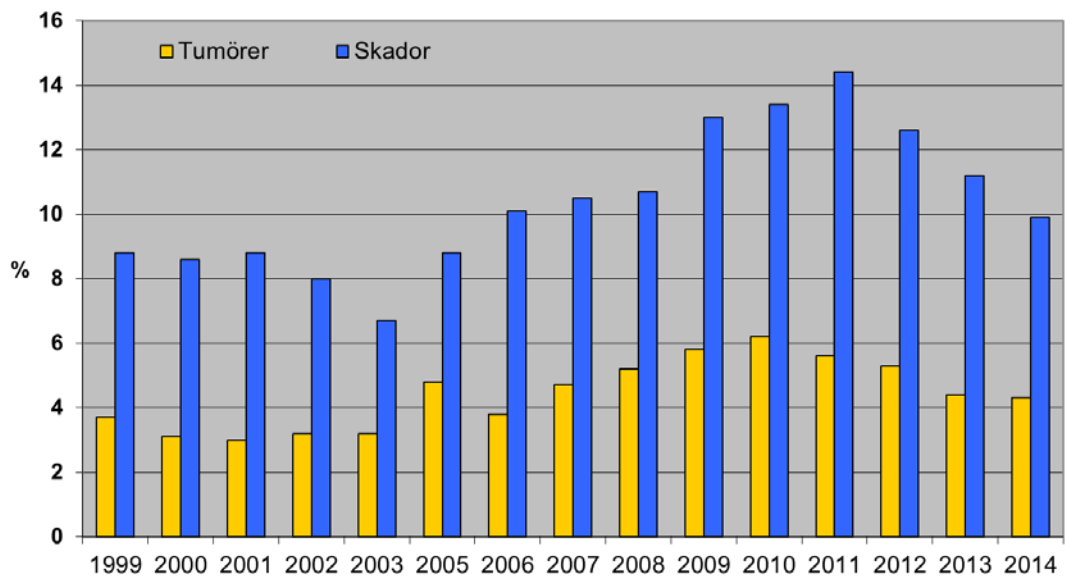
Tydliga könsskillnader i sjukdomspanoramå

Utöver en stor andel sjukskrivna för psykiska problem svarar graviditetskomplikationer för en stor del av kvinnors långtidssjukskrivningar och stod för 9 procent år 2014. Detta är sannolikt en viss underskattning eftersom en del graviditetsrelaterade sjukskrivningar diagnostiseras som rörelseorganens sjukdomar eller psykiska sjukdomar. Bland män är det jämfört med kvinnor utöver rörelseorganens sjukdomar också vanligare med sjukskrivningar för hjärt- och kärlsjukdomar (cirkulationsorganen) samt olika typer av skador på grund av yttre orsaker.

Övriga fysiska diagnoser relativt stabila

De flesta övriga fysiska sjukskrivningsorsaker utöver de som tidigare nämnts, är relativt stabila som sjukskrivningsorsak, det vill säga står för en relativt likartad andel av sjukskrivningarna över tid. Ett visst undantag från det stabila mönstret utgörs av tumörsjukdomar samt skador och förgiftningar som relativt sett varierat mer, se Figur 7. Tumörsjukdomarna ökade från strax under 4 procent år 1999 till knappt 6 procent år 2009, i takt med minskad långtidssjukfrånvaro. Skadorna ökade samtidigt från knappt 9 till 13 procent, se Figur 7. I takt med att antalet nya sjukskrivningar ökar minskar i stället dessa diagnosgrupper relativt sett. En tolkning är att dessa sjukdomar i absoluta tal har en mindre variation och därför minskar i relativ bemärkelse när sjukskrivningarna ökar av andra skäl, exempelvis psykisk sjukdom.

Figur 7 Sjukskrivna 60 dagar eller längre på grund av tumörer eller skador (procent)

Källor: LS-databasen (1999-2006) och MIDAS-databasen (2007-2014)

Bilaga

Tabell 1 Sjukskrivna (60 dagar eller längre) fördelade efter kön, ålder, arbetsmarknadsstatus och sjukfallets avslutning, 1999–2014 för kvinnor och män (procent)

	1999	2000	2001	2002	2003	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Kön															
Andelen kvinnor	62,9	63,1	64,4	64,1	65,0	64,9	63,7	63,7	*62,5	*61,0	61,5	*62,7	63,5	64,2	*65,5
Ålder															
20–29 år	10,9	10,8	11,4	12,3	13,1	*10,4	10,8	11,4	*12,1	12,3	*11,2	*10,2	*11,6	11,4	*12,1
30–39 år	21,7	21,8	23,1	23,6	24,5	24,5	*22,7	22,4	22,2	22,3	21,4	20,5	*21,6	21,1	20,9
40–49 år	23,7	24,6	24,3	23,9	22,6	23,4	24,5	23,8	23,7	23,9	24,9	*26,3	*25,0	25,8	25,5
50–59 år	33,4	33,1	31,7	30,1	28,5	27,8	27,4	27,6	27,0	*25,8	*27,3	28,3	27,5	28,0	28,0
60–64 år	10,4	9,7	9,5	10,0	*11,4	*13,8	14,6	14,8	15,1	15,8	15,2	14,7	14,3	13,6	13,5
Medelålder	45,4	45,4	45,0	44,7	44,4	*45,4	45,6	45,5	45,4	45,4	*45,7	*46,0	*45,5	45,5	45,4
Arbetsmarknadsstatus															
Arbetslösa	17,2	17,3	17,8	*14,0	14,5	*12,8	12,6	*10,1	*7,8	*6,5	7,0	*11,1	11,6	11,8	*10,9
Anställda	81,1	*78,2	78,6	*82,6	*80,9	*82,9	82,8	*85,7	*87,7	88,4	88,0	*84,3	84,0	84,4	*85,9
Egna företagare	1,7	*4,5	*3,6	3,4	*4,6	4,2	4,6	4,2	4,4	*5,2	5,0	4,6	4,4	*3,8	*3,2
Utfall 6 månader från sjukfallets början:															
Sjukskrivningen pågår	49,3	*53,0	51,3	52,9	*47,4	45,7	45,2	44,9	*40,0	*33,4	33,0	*37,9	*40,3	*41,5	–
Sjukfallets medianlängd i dagar															
	174	*187	177	*192	*166	*161	158	158	*145	*132	131	*140	*146	150	–

* Anger signifikant skillnad jämfört med föregående år på 5 %-nivån för skillnader år från år.

– Ingen uppgift redovisas på grund av för kort uppföljningsperiod.

Datakällor: FK:s databaser LS åren 1999–2006 och MiDAS åren 2007–2014 (uttagsdatum 2014-07-03).

Tabell 2 Sjukskrivna (60 dagar eller längre) fördelade efter yrke, 1999–2014 för kvinnor och män (procent)

Yrke Huvudgrupp SSYK 1996 ^a	1999	2000	2001	2002	2003	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1, 11–13 Militärt o Ledningsarbete	3,0	3,0	4,0	3,0	4,0	4,0	3,0	3,3	3,6	3,9	3,8	3,7	3,6	3,7	3,6
21 Specialister inom teknik o data	1,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	1,7	1,9	1,9	1,8	2,0	1,9	2,0	1,9
22 Specialister inom biologi, hälso- o sjukvård	3,0	2,0	2,0	2,0	2,0	3,0	3,0	2,2	2,1	2,1	2,2	2,1	2,0	2,0	1,9
23 Lärararbete inom universitet, gymnasie- o grundskola	4,0	5,0	4,0	6,0	*5,0	6,0	6,0	7,4	6,9	6,5	6,7	*6,0	6,4	6,2	*5,9
24 Annat arbete som kräver teoretisk specialistkompetens	4,0	5,0	*6,0	6,0	7,0	7,0	6,0	5,9	5,8	5,7	5,3	5,3	5,2	*5,8	5,5
31 Tekniker- o ingenjörarbete	2,0	2,0	2,0	2,0	3,0	2,0	3,0	2,8	2,8	2,6	2,5	2,6	2,6	2,6	2,4
32 Biologi, hälso- o sjukvård som kräver kortare högskoleutb.	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	*4,0	4,0	3,4	3,4	3,4	3,4	3,6	3,9	3,8	3,6
33 Lärararbete som kräver kortare hög- skoleutbildning	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,4	3,5	3,4	3,2	3,6	3,5	3,3	3,7
34 Annat arbete som kräver kortare högskoleutbildning	5,0	*6,0	7,0	6,0	6,0	7,0	6,0	7,3	6,9	7,4	7,4	7,6	*7,1	7,5	7,8
41 Kontorsarbete	9,0	10,0	9,0	9,0	9,0	*8,0	8,0	7,4	6,9	6,9	6,6	6,3	6,4	6,5	6,5
42 Kundservicearbete	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	1,8	1,9	1,9	*1,5	*1,9	1,8	1,7	1,9
51 Service-, omsorgs- och säkerhetsarbete <i>varav:</i>	21,0	19,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	21,1	20,5	20,9	21,2	21,1	*22,1	21,9	*23,0
– 513 Vård och Omsorg	17,0	16,0	17,0	17,0	17,0	17,0	17,0	18,1	17,8	18,1	18,3	18,3	*19,3	19,0	*20,0
52 Försäljningsarbete inom detaljhandel	3,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,2	4,3	4,7	4,7	4,9	4,8	4,6	4,9
61 Arbete inom jordbruk, trädgård, skogsbruk o fiske	1,0	*2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	0,9	*1,2	1,4	1,6	1,5	1,5	*1,2	1,3
71 Gruv-, bygg- o anläggningsarbete	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	4,9	5,3	5,8	6,1	6,2	6,2	5,8	5,6
72 Metallhantverk, reparatörsarbete	4,0	4,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	2,6	2,9	3,0	2,8	2,7	2,6	2,6	2,6
73–74 Övrigt hant- verksarbete	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,4	0,4	*0,2	0,3	0,5	0,4	0,4	0,3
81 Process- operatörsarbete	1,0	1,0	2,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,1	0,9	*1,1	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0
82 Maskin-operatörs- o monteringsarbete	7,0	6,0	6,0	6,0	5,0	5,0	5,0	5,7	5,9	*5,0	4,6	*5,2	4,7	4,7	4,5
83 Transport- o maskinförararbete	4,0	4,0	3,0	4,0	4,0	4,0	4,0	3,6	3,6	3,6	*4,5	4,1	4,0	3,9	3,6
91–93 Arbete utan krav på yrkes- utbildning	10,0	9,0	*8,0	8,0	8,0	7,0	7,0	8,5	8,8	8,2	8,4	8,1	8,1	8,6	8,3

* Anger signifikant skillnad jämfört med föregående år på 5 %-nivån för skillnader år från år.

^a Se SSYK 96 Standard för svensk yrkesklassificering 1996. Meddelanden i samordningsfrågor MIS 1998:3, Statistiska centralbyrån.

Datakällor: FK:s databaser LS åren 1999–2006 (uppgifterna avrundade till heltal) och MiDAS åren 2007–2014 (uttagsdatum 2014-07-03).

Tabell 3 Sjukskrivna (60 dagar eller längre) med olika typer av diagnoser, 1999–2014 för kvinnor och män (procent)

DIAGNOS	1999	2000	2001	2002	2003	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
A00–B99 Infektioner	0,6	0,5	0,6	0,7	0,6	0,7	0,7	0,7	0,6	0,8	0,7	0,6	0,7	0,6	0,5
C00–D48 Tumörer	3,7	3,1	3,0	3,2	3,2	*4,8	*3,8	*4,7	*5,2	*5,8	6,2	*5,6	5,3	*4,4	4,3
D50–D89 Blodsjukdomar	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
E00–E90 Endokrina systemet/ ämnesomsättning	1,7	1,3	1,2	1,3	1,2	1,1	1,2	1,0	1,2	1,1	1,2	*0,9	1,1	0,9	0,9
F00–F99 Psykiska sjukdomar <i>varav</i>	18,3	*22,4	*25,2	25,6	*30,0	*28,3	29,7	28,8	28,3	*26,8	26,5	*28,9	*31,1	*33,2	*34,7
F00–09 Organiska psykoser	0,2	0,2	0,3	0,2	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
F10–19 Missbruk/ beroende	0,9	1,0	0,9	0,8	0,8	*0,5	0,6	0,6	0,5	0,6	0,6	0,5	0,6	*0,4	0,5
F20–29 Psykoser	0,7	0,7	0,4	*0,2	*0,5	*0,2	*0,6	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,5	0,4
F30–39 Depressioner	7,7	7,8	*9,1	10,0	*12,7	11,6	*12,7	13,0	13,0	13,0	13,0	13,7	13,7	13,8	13,7
F40–48 Stressreaktioner/ ångestsyndrom	7,9	*11,5	*13,3	13,6	14,5	15,5	14,9	*13,9	13,3	11,9	11,4	*13,1	*14,4	*16,8	*18,9
F50–59 Sömnstörningar	0,3	*0,1	0,2	0,3	*0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,5	0,6	*0,4	0,5	0,5	*0,4
F60–69 Personlighetsstörning	0,3	0,3	*0,2	0,1	*0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	*0,4	*0,2	0,2
F99 Ospecificerad psykisk störning	0,3	*0,8	0,7	0,5	*0,3	*0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
G00–G99+H00–H95 Nervsystem/sinnesorgan	4,6	4,0	3,8	3,8	3,7	4,5	3,9	4,1	4,0	4,1	4,1	3,8	3,9	4,0	4,3
I00–I99 Cirkulationsorganen	5,7	5,0	4,6	4,8	4,3	4,2	4,4	*5,0	4,8	5,0	4,8	*4,1	4,0	3,7	3,6
J00–J99 Andningsorganen	2,4	2,2	2,0	1,6	1,7	1,6	1,3	*1,8	1,6	1,6	*1,4	1,4	1,4	1,6	*1,3
K00–K93 Matsmältningsorganen	2,0	2,1	1,9	*2,4	2,0	1,8	1,9	*2,4	2,2	2,3	2,0	*1,7	1,8	1,9	1,7
L00–L99 Hudsjukdomar	1,4	*0,9	1,1	0,8	0,9	0,6	0,8	0,8	0,8	0,9	*0,6	0,6	0,6	0,7	0,6
M00–M99 Rörelseorganen <i>varav</i>	38,5	37,0	*35,2	34,7	*32,6	*30,3	29,6	*27,3	27,6	*25,8	*27,5	27,4	26,9	27,0	26,9
M00–M25 Ledsjukdomar	3,2	3,7	3,6	3,2	3,2	3,8	3,7	3,7	3,6	3,4	3,8	*3,0	*3,6	3,5	3,5
M40–M54 Ryggsjukdomar	16,7	*15,3	14,5	14,8	*13,2	12,1	12,0	*10,3	10,3	9,3	9,5	*10,3	10,1	9,9	10,3
M60–M79 Sjukdomar i mjukvävnader	10,8	11,3	*9,5	9,8	10,1	*8,9	*7,5	7,3	6,8	5,9	6,6	6,5	6,2	6,5	6,6
N00–N99 Urin/könsorgan	0,9	0,8	0,7	0,8	0,8	0,8	0,9	0,8	0,7	*1,0	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7
O00–O99 Graviditets- komplikationer	4,4	4,1	4,2	4,4	*5,4	*6,9	*5,4	*6,4	*7,2	7,5	6,8	*5,6	5,8	5,7	6,0
Q00–Q99 Medfödda missbildningar	0,3	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	*0,1	*0,2	0,2	0,2	0,2
R00–R99 Symptom	2,5	2,9	*3,6	3,6	3,4	3,5	3,8	3,6	*3,2	*2,8	2,7	2,9	2,8	*3,2	3,0
S00–T98 Skador	8,8	8,6	8,8	8,0	*6,7	*8,8	*10,1	10,5	10,7	*13,0	13,4	*14,4	*12,6	*11,2	*9,9
Z00–Z99 Externa faktorer	3,6	*4,3	*3,5	*3,4	*2,6	*1,7	2,0	*1,4	1,3	*1,0	*0,7	0,8	0,8	0,8	*1,0

* Anger signifikant skillnad jämfört med föregående år på 5 %-nivån för skillnader år från år.

Datakällor: FK:s databaser LS åren 1999–2006 och MiDAS åren 2007–2014 (uttagsdatum 2014-07-03).

Tabell 4 Sjukskrivna (60 dagar eller längre) fördelade efter kön, ålder, arbetsmarknadsstatus och sjukfallets avslutning, 1999–2014 för kvinnor (procent)

	1999	2000	2001	2002	2003	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ålder															
20–29 år	12,1	11,7	12,6	13,7	14,9	*11,3	11,2	11,9	12,8	13,1	*11,9	*10,6	*11,7	11,7	*12,7
30–39 år	23,1	23,3	*25,3	25,3	26,9	27,2	26,0	25,3	25,6	25,6	24,4	*22,8	*24,0	23,4	23,4
40–49 år	22,9	24,8	24,3	24,0	*21,7	23,2	24,2	23,7	23,4	23,0	*24,7	*26,7	25,5	26,4	25,8
50–59 år	32,4	31,8	*29,7	28,1	26,7	26,0	25,4	25,8	24,8	23,7	*25,9	27,1	26,0	26,4	26,2
60–64 år	9,5	8,5	8,0	8,9	9,8	*12,2	13,2	13,2	13,4	*14,6	*13,0	12,9	12,8	12,0	11,8
Medelålder	44,8	44,7	*44,1	43,9	43,4	*44,5	44,7	44,6	44,4	44,4	44,7	*45,3	*44,8	44,7	44,5
Arbetsmarknadsstatus															
Arbetslösa	14,9	15,1	15,6	*12,6	12,9	11,5	11,7	*10,0	*8,1	*6,1	6,3	*11,2	11,8	11,6	*10,5
Anställda	84,3	*82,2	82,6	*85,2	84,7	86,3	85,8	87,4	*89,1	*90,8	90,8	*85,9	85,4	86,1	*87,6
Egna företagare	0,8	*2,7	*1,8	2,2	2,4	2,2	2,4	2,6	2,8	3,1	2,9	2,9	2,8	*2,4	*1,9
Utfall 6 månader från sjukfallets början:															
Sjukskrivningen pågår	47,4	*52,7	*50,2	52,0	*46,2	45,3	44,8	44,9	*39,9	*33,1	32,7	*38,2	*40,2	*42,1	–
Sjukfallets medianlängd i dagar	165	184	172	*182	165	160	158	159	*147	*132	132	*142	147	*153	–

* Anger signifikant skillnad jämfört med föregående år på 5 %-nivån för skillnader år från år.

– Ingen uppgift redovisas på grund av för kort uppföljningsperiod.

Datakällor: FK:s databaser LS åren 1999–2006 och MiDAS åren 2007–2014 (uttagsdatum 2014-07-03).

Tabell 5 Sjukskrivna (60 dagar eller längre) fördelade efter kön, ålder, arbetsmarknadsstatus och sjukfallets avslutning, 1999–2014 för män (procent).

	1999	2000	2001	2002	2003	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ålder															
20–29 år	8,9	9,3	9,2	9,7	9,6	8,8	9,9	10,4	11,0	10,9	10,2	9,5	*11,4	10,8	11,0
30–39 år	19,4	19,4	19,2	20,8	20,1	19,6	*17,0	17,2	16,5	17,0	16,5	16,6	17,3	17,0	16,1
40–49 år	24,9	24,2	24,2	23,9	24,3	23,9	25,2	23,8	24,1	25,3	25,2	25,6	*24,0	24,8	24,8
50–59 år	35,0	35,4	35,4	33,6	31,7	31,0	30,9	30,9	30,6	29,0	29,5	30,4	30,3	30,8	31,5
60–64 år	11,7	11,8	12,0	12,1	14,3	*16,7	16,9	17,6	17,9	17,8	18,6	17,9	17,0	16,6	16,6
Medelålder	46,7	46,6	46,7	46,2	46,5	47,2	47,1	47,1	47,0	46,8	*47,3	47,4	*46,7	46,8	47,0
Arbetsmarknadsstatus															
Arbetslösa	21,1	21,1	21,9	*16,5	17,4	15,3	14,0	*10,3	*7,5	7,2	8,2	*10,9	11,3	12,2	11,6
Anställda	75,6	*71,3	71,2	*78,0	*74,1	76,8	77,6	*82,7	*85,4	84,5	83,6	*81,7	81,6	81,3	*82,7
Egna företagare	3,3	*7,7	6,9	5,5	*8,5	8,0	8,4	7,0	7,1	*8,4	8,3	7,4	7,1	6,5	*5,7
Utfall 6 månader från sjukfallets början:															
Sjukskrivningen pågår	52,4	*53,5	53,4	54,6	*49,6	*46,3	46,0	44,8	*40,0	*35,1	*33,4	*37,4	40,4	40,6	–
Sjukfallets medianlängd i dagar	194	188	189	*207	*174	*163	157	*155	*140	*131	127	134	144	144	–

* Anger signifikant skillnad jämfört med föregående år på 5 %-nivån för skillnader år från år.

– Ingen uppgift redovisas på grund av för kort uppföljningsperiod.

Datakällor: FK:s databaser LS åren 1999–2006 och MiDAS åren 2007–2014 (uttagsdatum 2014-07-03).

Tabell 6 Sjukskrivna (60 dagar eller längre) fördelade efter yrke, 1999–2014 för kvinnor (procent)

Yrke Huvudgrupp SSYK 1996 ^a	1999	2000	2001	2002	2003	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1, 11–13 Militärt o Ledningsarbete	2,0	2,0	3,0	3,0	2,0	3,0	3,0	2,2	2,3	2,7	2,8	2,7	2,8	2,8	2,7
21 Specialister inom teknik o data	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	2,0	1,3	1,3	1,4	1,3	1,2	1,3	1,5	1,6
22 Specialister inom biologi, hälso- o sjukvård	4,0	3,0	3,0	3,0	3,0	4,0	3,0	3,0	2,8	2,9	2,8	2,7	2,7	2,5	2,5
23 Lärararbete inom universitet, gymnasie- o grundskola	5,0	5,0	5,0	*7,0	6,0	*7,0	7,0	8,8	8,2	8,2	8,4	*7,5	7,9	7,7	7,2
24 Annat arbete som kräver teoretisk specialistkompetens	5,0	6,0	7,0	7,0	8,0	8,0	8,0	6,9	7,0	6,8	6,4	6,1	6,2	*7,1	6,5
31 Tekniker- o ingenjörarbete	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,3	1,5	1,2	1,3	1,3	1,5	1,3	1,3
32 Biologi, hälso- o sjukvård som kräver kortare högskoleutb.	4,0	5,0	5,0	4,0	4,0	*5,0	6,0	4,9	5,1	5,0	5,1	5,3	5,5	5,4	5,1
33 Lärararbete som kräver kortare hög- skoleutbildning	4,0	4,0	4,0	4,0	5,0	5,0	4,0	5,0	5,1	5,2	4,7	5,3	5,1	4,8	5,2
34 Annat arbete som kräver kortare högskoleutbildning	5,0	6,0	7,0	6,0	7,0	7,0	7,0	7,7	7,2	7,8	8,1	8,3	7,6	7,8	8,3
41 Kontorsarbete	10,0	12,0	10,0	11,0	11,0	*9,0	9,0	8,4	8,0	8,1	7,5	7,3	7,4	7,4	7,2
42 Kundservicearbete	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	2,6	2,7	2,6	2,1	2,4	2,5	2,3	2,5
51 Service-, omsorgs- och säkerhetsarbete <i>varav</i>	30,0	*27,0	27,0	29,0	28,0	28,0	28,0	28,9	28,7	29,2	29,7	29,5	30,6	30,1	30,6
– 513 Vård och Omsorg	26,0	24,0	24,0	25,0	25,0	25,0	24,0	25,8	25,9	26,5	26,7	26,5	27,6	26,9	27,5
52 Försäljningsarbete inom detaljhandel	4,0	4,0	5,0	5,0	5,0	4,0	5,0	5,0	5,3	5,6	5,6	5,7	5,6	5,4	5,8
61 Arbete inom jordbruk, trädgård, skogsbruk o fiske	0,0	*1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,3	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	*0,4	*0,6
71 Gruv-, bygg- o anläggningsarbete	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	*0,0	0,4	0,5	0,5	0,6	0,4	*0,7	0,7	0,6
72 Metallhantverk, reparatörsarbete	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
73–74 Övrigt hant- verksarbete	1,0	1,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,3	*0,1	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2
81 Process- operatörsarbete	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,4	*0,2	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3
82 Maskin-operatörs- o monteringsarbete	5,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	3,0	3,1	3,5	*2,4	2,6	*3,2	*2,3	2,5	2,5
83 Transport- o maskinförarbete	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,7	0,5	0,7	0,8	0,7	0,8	0,8	0,8
91–93 Arbete utan krav på yrkes- utbildning	11,0	11,0	*9,0	9,0	9,0	8,0	8,0	8,8	8,9	8,4	8,8	8,6	8,1	8,7	8,1

* Anger signifikant skillnad jämfört med föregående år på 5 %-nivån för skillnader år från år.

^a Se SSYK 96 Standard för svensk yrkesklassificering 1996. Meddelanden i samordningsfrågor MIS 1998:3, Statistiska centralbyrån.

Datakällor: FK:s databaser LS åren 1999–2006 (uppgifterna avrundade till heltal) och MiDAS åren 2007–2014 (uttagsdatum 2014-07-03).

Tabell 7 Sjukskrivna (60 dagar eller längre) fördelade efter yrke, 1999–2014 för män (procent)

Yrke Huvudgrupp SSYK 1996 ^a	1999	2000	2001	2002	2003	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1, 11–13 Militärt o Ledningsarbete	5,0	5,0	5,0	4,0	6,0	6,0	5,0	5,4	5,8	5,7	5,3	5,4	5,1	5,2	5,2
21 Specialister inom teknik o data	3,0	3,0	3,0	3,0	2,0	3,0	3,0	2,5	2,9	2,8	2,6	3,2	2,9	3,0	2,7
22 Specialister inom biologi, hälso- o sjukvård	2,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,9	1,0	1,0	1,3	1,0	0,8	1,0	0,7
23 Lärararbete inom universitet, gymnasie- o grundskola	3,0	3,0	3,0	*5,0	3,0	4,0	3,0	4,7	4,5	*3,7	4,0	3,4	3,8	3,6	3,3
24 Annat arbete som kräver teoretisk specialistkompetens	3,0	4,0	5,0	5,0	4,0	5,0	4,0	4,1	3,9	3,8	3,5	3,9	3,5	3,4	3,4
31 Tekniker- o ingenjörarbete	5,0	3,0	3,0	4,0	5,0	4,0	5,0	5,5	5,2	4,9	4,6	4,8	4,6	4,9	4,6
32 Biologi, hälso- o sjukvård som kräver kortare högskoleutb.	0,0	*1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,8	0,6	0,6	0,7	0,7	1,0	0,7	0,7
33 Lärararbete som kräver kortare hög- skoleutbildning	1,0	0,0	0,0	1,0	0,0	1,0	0,0	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6
34 Annat arbete som kräver kortare högskoleutbildning	4,0	5,0	6,0	6,0	5,0	*7,0	*5,0	6,5	6,3	6,9	6,3	6,5	6,1	6,9	6,9
41 Kontorsarbete	6,0	6,0	6,0	7,0	6,0	6,0	6,0	5,7	5,0	5,1	5,0	4,5	4,7	4,9	5,2
42 Kundservicearbete	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,4	0,5	0,7	0,4	*0,8	0,7	0,6	0,7
51 Service-, omsorgs- och säkerhetsarbete <i>varav</i>	5,0	5,0	5,0	6,0	6,0	5,0	*6,0	6,6	6,1	*7,3	6,9	6,9	6,7	6,8	*8,0
– 513 Vård och Omsorg	3,0	2,0	2,0	2,0	3,0	3,0	3,0	3,9	3,6	*4,4	4,2	4,2	4,4	4,3	*5,3
52 Försäljningsarbete inom detaljhandel	3,0	2,0	2,0	3,0	3,0	2,0	3,0	2,8	2,6	3,2	3,2	3,5	3,3	3,1	3,2
61 Arbete inom jordbruk, trädgård, skogsbruk o fiske	3,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	1,8	*2,5	2,6	*3,3	2,9	3,0	2,8	2,8
71 Gruv-, bygg- o anläggningsarbete	16,0	15,0	15,0	16,0	17,0	15,0	16,0	13,2	13,8	14,6	15,4	16,0	16,1	15,3	15,4
72 Metallhantverk, reparatörsarbete	9,0	9,0	9,0	8,0	8,0	8,0	9,0	7,0	7,6	7,5	7,3	6,9	7,0	7,1	7,3
73–74 Övrigt hant- verksarbete	2,0	2,0	3,0	2,0	1,0	1,0	1,0	0,8	0,6	0,4	0,6	0,8	0,8	0,7	0,6
81 Process- operatörsarbete	3,0	3,0	3,0	2,0	2,0	3,0	2,0	2,4	2,1	2,5	2,2	2,1	2,1	2,1	2,3
82 Maskin-operatörs- o monteringsarbete	10,0	10,0	9,0	9,0	8,0	8,0	8,0	10,6	10,2	9,3	*7,8	8,5	9,0	8,8	8,3
83 Transport- o maskinförarbete	9,0	10,0	9,0	10,0	11,0	10,0	10,0	9,0	9,0	8,4	*10,6	9,8	9,7	9,8	9,2
91–93 Arbete utan krav på yrkes- utbildning	7,0	6,0	6,0	6,0	7,0	6,0	5,0	8,3	8,7	7,9	7,7	7,2	8,0	8,5	8,5

* Anger signifikant skillnad jämfört med föregående år på 5 %-nivån för skillnader år från år.

^a Se SSYK 96 Standard för svensk yrkesklassificering 1996. Meddelanden i samordningsfrågor MIS 1998:3, Statistiska centralbyrån.

Datakällor: FK:s databaser LS åren 1999–2006 (uppgifterna avrundade till heltal) och MiDAS åren 2007–2014 (uttagsdatum 2014-07-03).

Tabell 8 Sjukskrivna (60 dagar eller längre) med olika typer av diagnoser, 1999–2014 för kvinnor (procent)

DIAGNOS	1999	2000	2001	2002	2003	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
A00–B99 Infektioner	0,6	0,4	0,6	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6	*0,4	*0,7	0,5	0,5
C00–D48 Tumörer	3,5	3,2	2,7	3,5	3,0	*4,1	3,7	*4,8	5,2	5,7	6,3	*5,2	5,2	*4,3	4,2
D50–D89 Blodsjukdomar	0,2	0,3	0,4	0,2	0,3	0,1	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
E00–E90 Endokrina systemet/ ämnesomsättning	1,6	1,1	1,1	1,1	1,4	1,2	1,3	1,0	1,2	1,1	*1,4	*1,0	1,1	0,9	0,9
F00–F99 Psyksiska sjukdomar <i>varav</i>	18,5	*23,2	*27,5	27,6	*32,5	30,6	32,3	31,1	30,9	*29,6	29,1	*32,6	*34,3	*36,3	*38,5
F00–09 Organiska psykoser	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	*0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
F10–19 Missbruk/ beroende	0,3	0,3	0,5	0,6	0,4	0,2	0,4	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	*0,1	*0,3
F20–29 Psykoser	0,5	0,5	0,4	*0,1	*0,5	*0,2	*0,6	*0,2	0,3	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	*0,3
F30–39 Depressioner	7,6	8,2	*9,7	10,9	*13,3	12,0	*13,4	13,4	14,2	13,9	14,2	*15,2	15,0	14,6	14,6
F40–48 Stressreaktioner/ ångestsyndrom	9,0	*12,8	*15,5	14,8	*16,6	17,8	16,9	16,2	*14,9	14,0	13,1	*15,4	*16,9	*19,4	*22,0
F50–59 Sömnstörningar	0,4	0,2	0,4	0,5	*1,0	0,9	0,8	0,8	1,0	*0,6	0,7	*0,4	*0,6	0,7	*0,4
F60–69 Personlighetsstörning	0,1	0,2	0,1	0,0	*0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3	0,4	0,3	0,3
F99 Ospecificerad psyksisk störning	0,4	*0,8	0,7	0,6	*0,3	*0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
G00–G99+H00–H95 Nervsystem/sinnesorgan	4,3	4,0	3,3	3,7	3,5	*4,5	*3,6	4,2	3,8	4,1	4,2	*3,6	3,9	3,9	4,1
I00–I99 Cirkulationsorganen	3,3	3,4	2,9	3,1	2,4	2,4	2,4	2,9	2,7	2,7	2,8	2,3	2,2	2,2	2,1
J00–J99 Andningsorganen	2,4	2,2	1,9	1,6	1,7	1,5	1,3	*2,0	*1,5	1,6	*1,4	1,4	1,5	1,5	*1,2
K00–K93 Matsmältningsorganen	1,6	1,9	1,6	*2,2	1,7	1,6	1,9	2,0	2,0	1,9	1,7	1,5	1,5	1,7	1,5
L00–L99 Hudsjukdomar	1,4	*0,8	0,9	0,8	0,8	0,6	0,7	0,8	0,7	0,7	0,5	0,5	0,5	0,6	0,5
M00–M99 Rörelseorganen <i>varav</i>	40,2	*36,6	*34,3	33,0	31,0	*29,3	28,1	*26,1	25,6	*23,5	*25,4	25,7	25,1	24,9	24,4
M00–M25 Ledsjukdomar	3,3	3,8	3,5	3,0	2,8	*3,7	3,6	3,5	3,1	3,1	3,3	2,9	3,4	3,0	*3,4
M40–M54 Ryggsjukdomar	16,0	14,5	13,5	13,1	12,0	10,9	10,9	*9,5	9,5	*8,4	8,2	*9,2	9,2	9,0	8,9
M60–M79 Sjukdomar i mjukvävnader	13,0	12,5	*10,4	10,6	11,0	9,7	*7,7	7,4	*6,7	*5,5	*6,5	6,7	6,1	6,5	6,2
N00–N99 Urin/könsorgan	1,1	1,0	0,9	1,0	0,8	0,7	1,0	0,8	0,8	*1,2	*0,8	0,8	0,8	0,7	0,7
O00–O99 Graviditets- komplikationer	7,0	6,4	6,5	6,9	*8,3	*10,6	*8,6	*10,0	*11,5	12,2	*11,1	*8,9	9,2	8,9	9,1
Q00–Q99 Medfödda missbildningar	0,3	0,1	0,2	0,1	0,2	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2	*0,1	*0,2	0,2	0,2	0,2
R00–R99 Symptom	2,9	3,2	3,9	4,1	3,7	3,8	4,2	3,9	3,4	*2,8	3,0	3,1	0,3	3,3	3,3
S00–T98 Skador	6,5	6,7	7,1	6,6	*4,9	*6,3	*7,6	7,9	8,0	*10,4	10,4	*11,6	*9,6	*8,6	*7,5
Z00–Z99 Externa faktorer	4,0	*4,8	*3,8	3,7	2,8	*1,7	2,1	1,5	1,3	1,0	*0,8	0,9	0,8	0,9	1,0

* Anger signifikant skillnad jämfört med föregående år på 5 %-nivån för skillnader år från år.
Datakällor: FK:s databaser LS åren 1999–2006 och MiDAS åren 2007–2014 (uttagsdatum 2014-07-03).

Tabell 9 Sjukskrivna (60 dagar eller längre) med olika typer av diagnoser, 1999–2014 för män (procent)

DIAGNOS	1999	2000	2001	2002	2003	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
A00–B99 Infektioner	0,7	0,6	0,7	0,8	0,6	1,0	1,0	0,9	0,8	1,1	0,9	0,9	0,7	0,7	0,6
C00–D48 Tumörer	4,1	3,1	3,5	2,8	3,6	*5,9	*3,9	4,7	5,2	5,9	6,0	6,4	5,4	*4,5	4,5
D50–D89 Blodsjukdomar	0,5	0,3	0,2	*0,6	0,4	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,3	0,2	0,3	0,2
E00–E90 Endokrina systemet/ ämnesomsättning	1,8	1,7	1,4	1,5	0,9	0,8	0,9	1,0	1,1	1,1	0,9	0,8	1,0	0,8	0,9
F00–F99 Psykiska sjukdomar <i>varav</i>	18,0	*20,9	21,0	22,1	*25,5	24,3	25,4	24,8	23,8	22,4	22,4	22,7	*25,2	*27,6	27,5
F00–09 Organiska psykoser	0,4	0,2	0,5	0,2	0,1	0,2	0,0	0,2	0,1	0,1	*0,2	0,1	0,1	0,2	*0,1
F10–19 Missbruk/ beroende	1,8	2,0	1,6	1,1	1,8	1,1	1,0	1,2	*0,8	1,0	1,0	0,9	1,1	0,9	0,8
F20–29 Psykoser	1,1	1,0	0,6	0,4	0,5	0,3	*0,6	0,6	0,7	0,5	0,6	0,6	0,9	0,7	0,7
F30–39 Depressioner	7,8	7,0	8,0	8,3	*11,5	11,0	11,6	12,2	*10,9	11,6	11,1	11,1	11,5	12,3	12,1
F40–48 Stressreaktioner/ ångestsyndrom	6,1	*9,3	9,4	*11,4	10,7	11,3	11,3	9,8	10,5	*8,6	8,6	9,1	10,1	*12,1	12,6
F50–59 Sömnstörningar	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	0,4	0,5	0,5	0,4	0,3	0,3	0,3	0,1	0,3	0,3
F60–69 Personlighetsstörning	0,6	0,4	0,3	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	*0,3	*0,1	0,1
F99 Ospecificerad psykisk störning	0,2	*0,8	0,6	0,4	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
G00–G99+H00–H95 Nervsystem/sinnesorgan	5,0	4,0	4,6	4,0	4,1	4,4	4,4	4,1	4,4	4,0	4,1	4,0	3,9	4,1	4,6
I00–I99 Cirkulationsorganen	9,8	*7,7	7,7	8,0	7,8	7,5	7,7	8,9	8,2	8,6	8,0	7,0	7,2	*6,2	6,6
J00–J99 Andningsorganen	2,2	2,1	2,0	1,7	1,9	1,7	1,3	1,5	1,6	1,5	1,3	1,5	1,4	1,7	1,3
K00–K93 Matsmältningsorganen	2,6	2,4	2,4	2,8	2,6	2,1	1,9	*2,9	2,4	2,9	2,5	*1,9	*2,5	2,2	2,2
L00–L99 Hudsjukdomar	1,4	*0,8	1,4	*0,7	0,9	0,6	1,0	0,9	0,9	1,1	0,7	0,7	0,6	0,9	0,7
M00–M99 Rörelseorganen <i>varav</i>	35,5	37,7	36,9	37,8	35,8	*32,2	32,2	*29,5	30,9	29,4	30,9	30,3	30,0	30,6	31,6
M00–M25 Ledsjukdomar	3,0	3,5	3,7	3,5	3,8	4,1	4,0	4,1	4,5	4,0	4,7	*3,1	*3,9	4,3	*3,6
M40–M54 Ryggsjukdomar	18,0	*16,8	16,3	17,8	15,4	14,2	14,0	*11,9	11,7	10,8	11,5	12,1	11,6	11,4	*12,9
M60–M79 Sjukdomar i mjukvävnader	7,1	*9,2	8,0	8,5	8,6	7,5	7,2	7,1	7,0	6,6	6,7	6,4	6,4	6,5	7,3
N00–N99 Urin/könsorgan	0,6	0,5	0,4	0,5	0,6	0,9	0,6	0,8	0,6	0,5	*0,8	0,9	0,7	0,6	0,7
Q00–Q99 Medfödda missbildningar	0,3	0,2	0,1	0,3	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2
R00–R99 Symptom	1,8	2,4	3,1	2,7	2,9	2,8	3,2	3,3	2,9	2,8	*2,2	2,5	2,5	3,0	2,6
S00–T98 Skador	12,7	11,7	11,7	10,6	9,9	*13,4	14,3	15,1	15,1	*17,2	18,1	19	17,7	*15,9	*14,6
Z00–Z99 Externa faktorer	2,9	3,6	3,0	2,8	2,2	1,8	1,8	1,3	1,4	1,0	0,7	0,7	0,8	0,6	*1,1

* Anger signifikant skillnad jämfört med föregående år på 5 %-nivån för skillnader år från år.

Datakällor: FK:s databaser LS åren 1999–2006 och MiDAS åren 2007–2014 (uttagsdatum 2014-07-03)

I serien Socialförsäkringsrapport har följande skrifter publicerats under år 2015:

- 2015:1   Sjukskrivningar 60 dagar eller längre. En beskrivning av sjukskrivna åren 1999–2014 efter kön, ålder, arbetsmarknadsstatus, yrke, sjukskrivningslängd och diagnospanorama